

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра музеєзнавства, пам'яткознавства та
інформаційно-аналітичної діяльності

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента
ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА
підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти

Луцьк – 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента «ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА» підготовки магістерського освітнього рівня

Розробник: Чибирак Світлана Вікторівна, доцент кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності, к.і.н., доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: (Трофімук-Кирилова Т. М.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності протокол № 2 від 17.09.2025

Завідувач кафедри: (Гаврилюк С. В.)

I. Опис вибіркового освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика вибіркового освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» Спеціальність В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа Освітньо-професійна програма Інформаційна, документно-аналітична діяльність Освітній рівень другий (магістерський)	Вибірковий
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання 1
		Семестр 1-ий
ІНДЗ: немає		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 14 год.
		Самостійна робота 88 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання – українська		Навчальний план 2025 р.

II. Інформація про викладача

ППП: Чибирак Світлана Вікторівна

Науковий ступінь: кандидат історичних наук.

Вчене звання: доцент.

Посада: доцент кафедри музезнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності.

Контактна інформація: 0994326189, Chibirak.Svitlana@vnu.edu.ua

Дні занять: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис вибіркового освітнього компонента

1. **Анотація вибіркового освітнього компонента.** БОК «Інформаційна культура» належить до переліку вибірових освітніх компонентів і спрямована на: ознайомлення студентів із інформаційною культурою; вивчення сучасних інформаційних систем, вміння працювати з різною за типом і видом інформацією, знання процесу формування інформаційної культури та основних форм її поширення у суспільстві; розуміння поняття «дезінформація» та шляхів її поширення; дотримання здобувачами вищої освіти інформаційної гігієни.

2. **Мета і завдання вибіркового освітнього компонента.**

Метою є сформувати комплексні знання щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації, що є важливою складовою інформаційного суспільства.

Основні завдання: познайомити з методами і засобами роботи з інформацією, які забезпечують процеси створення та якісного функціонування сучасних інформаційних систем, впровадження документно-інформаційних технологій, розвинути здібності ефективного менеджменту в контексті діяльності апарату управління організації.

3. **Soft skills.** Вивчення освітнього компонента дозволить здобувачам освіти розвинути: організаційні та аналітичні навички (уміння систематизувати велику кількість інформації; логічне мислення і вміння структурувати дані); комунікаційні навички (грамотне письмове та усне висловлення думок; підготовка офіційних документів); навички роботи в команді (взаємодія з колегами, керівництвом та клієнтами); навички інформаційної гігієни.

4. Структура вибіркового освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. (Семін.)	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Інформаційна культура: поняття, теорії, основні складові частини						
Тема 1. «Інформаційна культура» як дисципліна.	12	2		10		ДС
Тема 2. Теорія інформаційної культури.	18	2	2	12	2	ДС, РМГ / 12
Тема 3. Основні складові інформаційної культури організації (культура документування інформації та культура її аналітико- синтетичного опрацювання, культура керування рухом документованої інформації, техніко-технологічна та правова інформаційна культура, культура управління інформаційним забезпеченням діяльності організації).	18		2	14	2	РМГ, РЗ/К, Р / 12
Тема 4. Культура інформаційних потреб та проблеми її реалізації.	18	2	2	14		РМГ / 12
Разом за модулем 1	66	6	6	50	4	36
Змістовий модуль 2. Інформаційна культура у сучасному суспільстві						
Тема 5. Інформаційна культура мережевого та віртуального простору.	18	2	2	12	2	РМГ / 12
Тема 6. Інформаційний вплив суспільства на формування особистості.	18	2	2	12	2	РМГ, РЗ/К / 12
Тема 7. Культура поведінки у сфері інформаційних відносин.	18		4	14		РМГ, Р / 24
Разом за модулем 2	54	4	8	38	4	48
Види підсумкових робіт						Бал
Активність на лекційних та семінарських заняттях						2
Виконання завдань для самостійної роботи						14
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	100

*Форма контролю: УО – усне опитування, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти виконується за завданням і при методичному керівництві викладача, але без його безпосередньої участі. Вона включає як повністю самостійне засвоєння окремих тем освітнього компонента, так й опрацювання тем, які розглядаються під час аудиторної роботи. У ході самостійної роботи здобувачі освіти опрацьовують та конспектують навчальну, наукову і довідкову літературу, виконують завдання, спрямовані на закріплення знань і формування умінь та навичок, готуються до поточного контролю з освітнього компонента.

1. Опрацювати питання: «Інформаційне суспільство».
2. Складіть таблицю концепцій інформаційної культури: № Автор Зміст концепції.
3. Складіть діаграму, в якій у відсотковому значенні покажіть власні інформаційні потреби за рік.
4. Оберіть народну казку або давній міф та проаналізуйте на пошук прихованого інформаційного контексту.
5. Охарактеризуйте інформаційну культуру місцевих ЗМІ.
6. Складіть схему впливу інформації на формування особистості (можна на прикладі власної).
7. Складіть 10 правил культури поведінки з інформацією.

IV. Політика оцінювання

Під час вивчення вибіркового освітнього компонента «Інформаційна культура» застосовується поточний та підсумковий семестрові форми контролю. Також, передбачено обов’язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу, та його оцінювання (14 балів). Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі дискусії на лекціях, у формі усного опитування, розв’язування кейсів під час семінарських робіт (84 балів). Активна участь здобувачів освіти у освітньому процесі оцінюється у 2 бали.

При вивченні освітнього компонента необхідно спиратися на конспект лекцій та рекомендовану навчальну, наукову і довідкову літературу. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем курсу.

Відвідування занять є обов’язковим. У разі підписання здобувачем вищої освіти індивідуального плану обов’язковим є виконання індивідуальних завдань згідно зі встановленим викладачем графіком. Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти: регулярно відвідувати заняття; планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал; активно працювати на лекційних і семінарських заняттях, брати участь в обговоренні дискусійних питань; повною мірою долучатися до активних форм навчання; відпрацьовувати пропущені семінарські заняття. Навчання за індивідуальним графіком може бути організоване за допомогою дистанційних технологій навчання, або в інший спосіб (електронний особистий кабінет здобувача, електронна пошта, доступні аудіокомунікаційні сервіси).

Недопустимими є: пропуски з неповажних причин та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (окрім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат.

Здобувачі вищої освіти мають дотримуватися академічної доброчесності: самостійно виконувати усі навчальні завдання, завдання підсумкового контролю. У разі використання ідей, тверджень, відомостей при виконанні усіх завдань, передбачених

силабусом, необхідно у формі посилань вказувати на джерела інформації. Дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права. Дотримуватись положень «Кодексу академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки».

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття з поважних причин та надав підтверджуючий документ, на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття (усно або у формі тестування) та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. Пропущені з поважних причин заняття відпрацьовуються у визначений час згідно затвердженого графіка.

Консультації здобувачам вищої освіти надаються: на кафедрі згідно графіку; онлайн через Університетський портал – Office 365, за допомогою Viber чи електронної скриньки (за попередньою домовленістю з викладачем).

Результати навчання, здобуті здобувачем освіти шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації. Порядок та процедура визнання регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки». Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайносвіта, професійні стажування та ін.), які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, тощо, які передбачені силабусом навчальної дисципліни. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК (але не пізніше початку останнього місяця навчання, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання).

Загалом оцінювання здобувачів здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки». Максимальну кількість балів (100) можна набрати упродовж семестру за результатами виконання усіх видів робіт, які передбачені силабусом.

V. Підсумковий контроль

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи упродовж семестру за 100-бальною шкалою. У дату складання заліку викладач фіксує у відомості суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості – 100. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу.

Перелік основних запитань до заліку:

1. Базові аспекти впливу змісту інформації на особистість.
2. Віртуальна інформаційна культура.
3. Вплив ЗМІ на формування особистості в різних гендерно-вікових та соціальних групах.
4. Загрози інформаційного суспільства: структура, категорії та види.
5. Інформаційна культура в умовах гібридної війни.
6. Інформаційна культура мережевого простору.
7. Інформаційна культура та інформаційна гігієна особистості.

8. Інформаційна культура та інформаційна грамотність.
9. Інформаційне забезпечення виробництва та економіки.
10. Інформаційне забезпечення освіти, науки, культури, дозвілля.
11. Інформаційні потреби та інформаційні послуги.
12. Історія інформаційної культури.
13. Культура людства як зберігач та ретранслятор суспільно-необхідної та культурно-значущої інформації. Культурний код.
14. Літературний твір як носій інформації.
15. Мистецький твір як прояв інформаційної культури.
16. Мова як феномен інформаційної культури. Штучні мови.
17. Основні складові інформаційної культури організації.
18. Особистість і суспільство як об'єкти інформаційної культури.
19. Поняття «інформаційна культура» та «інформаційне суспільство».
20. Роль інформаційної культури у формуванні інформаційного суспільства.
21. Соціальна інформація та соціальна комунікація.
22. Теорії інформаційної культури.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Беляков К. І, Онопрієнко С. Г., Шопіна І. М. Інформаційна культура в Україні: правовий вимір. Монографія. Київ: КВІЦ, 2018. 169 с.
2. Горбань Ю. І., Олійник О. М. Інформаційна культура особистості в цифрову епоху: до питання академічної доброчесності. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2024. № 1. С. 63–70.
3. Гуменний О. Д. Тлумачний словник основних термінів інформаційної культури. Київ, 2016. 132 с.
4. Інформаційна культура: теоретичні засади та досвід : навч. посіб. / С. Н. Грипич, Л. М. Буравкова ; за заг. ред. С. Н. Грипич. 2-ге вид., допов. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 344 с.
5. Козачок І. Інформаційна культура та медіа грамотність як умова розвитку професійної компетентності. *Інформаційна діяльність, документознавство, бібліотекознавство: історія, сучасність, перспективи* : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 30–31 трав. 2018 р. Київ : [НАКККиМ], 2018. С. 15–20.
6. Палеха Ю. І. Культура пошуку та опрацювання інформації як складник інформаційної культури організації. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія* : наук. журн. Київ : НАКККиМ, 2019. № 3. С. 54–61.
7. Палеха Ю. І., Апшай М. В. Культура керування документацією як складник інформаційної культури організації. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*: наук. журн. Київ : НАКККиМ, 2020. № 1. С. 49–56. URL: <http://journals.urau.ua/bdi/article/view/205409/205225>

8. Пищик С. В. Інформаційна культура в умовах гібридної війни. *Філософія людяності в освіті, науці та житті*: збірник наукових матеріалів круглого столу, присвяченого пам'яті професора Анатолія Олексійовича Приятельчука (м. Київ, 19 квітня 2024 року) / Ред. кол. А.Є. Конверський, Л.В. Губерський, [та ін.]. Київ: ВАДЕКС, 2024. С. 118–120.

9. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

10. Прудникова О. В. Феномен інформаційної культури: онтологічний статус та соціоантропологічні детермінанти: монографія. Харків : Право, 2017. 496 с.

11. Тріфаніна Л. С. Виникнення та розвиток інформаційної культури. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. Вип 22. С. 185–191.

12. Хіміч Я. О. Формування інформаційної культури здобувачів вищої освіти в цифрову епоху. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2023. № 1. С. 86–95. DOI: <https://doi.org/10.32461/2409-9805.1.2023.276773>.

13. Штомпель Г. В. Становлення категорії «інформаційна культура». *Наукові записки*. Серія: Педагогічні науки. 2020. № 186. С. 229–233. URL : <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2020-1-186-229-233>

14. Яворська Т. Сутність та зміст інформаційної культури особистості. *Інформаційна діяльність, документознавство, бібліотекознавство: історія, сучасність, перспективи* : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 30–31 трав. 2018 р. Київ : [НАКККиМ], 2018. С.149–150.

15. Oliver G. Understanding Information Culture: Conceptual and Implementation Issues. *Journal of Information Science Theory and Practice*. 2017. № 5(1). Pp. 6–14.

Інтернет-ресурси:

1. Освітній хаб міста Києва. Курс: Критичне мислення і інформаційна культура (у форматі SCORM). URL : <https://eduhub.in.ua/courses/scorm-kurs-12-kritichne-mislennya-i-informaciyna-kultura>

2. ВУМ online, Відкритий Університет Майдану. Курс: Цифрова безпека та комунікація в онлайні. URL : <https://vumonline.ua/course/digital-security-and-communication-online/>

3. Prometheus. Курс: Медіаграмотність: практичні навички. URL : https://prometheus.org.ua/course/course-v1:CZ+MEDIA102+2018_T3